

Napégés a növényeknél: Hogyan védekezhetünk hatékonyan?

Ahogy az éghajlat egyre szélsőségesebbé válik, a mezőgazdaságban dolgozók is szembesülnek olyan kihívásokkal, amelyek korábban ritkán vagy egyáltalán nem jelentkeztek. Az egyik ilyen, gyakran alábecsült, de komoly károkat okozó jelenség a növényi napégés. Nem csupán esztétikai problémáról van szó: a súlyosan napégett levelek és termések termésveszteséghez, minőségromláshoz, sőt korai lombhulláshoz is vezethetnek.

NAPÉGÉS ELLENI VÉDEKEZÉS

#vegyszermentes #gazdálkodás

HŐSÉG STOP CSOMAG

Mit jelent a napégés a növényeknél?

A napégés (más néven napperzselés vagy fény okozta fiziológiai stressz) során a növény szövetei túlzott UV-B és UV-A sugárzásnak, illetve hőterhelésnek vannak kitéve. Ez különösen akkor probléma, ha a lombzat vízháztartása felborul, például szárazság, páraszegény levegő vagy tápanyaghiány miatt. A napégés következtében:

- a levelek szélén, csúcsán elszíneződés, majd elhalás figyelhető meg,
- a gyümölcsök felszínén barna, napégett foltok alakulnak ki,
- romlik a fotoszintetikus aktivitás, ezáltal a növény fejlődése is lassul.

Milyen növények a legérzékenyebbek?

A napégés különösen gyakori:

- almatermésűeknél (alma, körte),
- csonthéjasoknál (őszibarack, kajszi, szilva),
- szőlőnél, különösen a nagy fürtű, vékony héjú fajtáknál,
- zöldségféléknél (paradicsom, paprika, uborka),
- szántóföldi kultúráknál is előfordul, pl. kukorica, napraforgó, repce.

Hogyan védekezhetünk ellene?

A napégés megelőzése komplex feladat, de ma már többféle modern növényvédelmi és biostimuláns készítmény áll rendelkezésre, amelyek a fizikai védelem, anyagcsere támogatás, és vízmegtartás hármas tengelyén működnek.

1. Szilikontartalmú biostimulánsok - fizikai védelem és sejterősítés

Az egyik legígéretesebb eszköz a napégés ellen a szilícium, különösen szilikát formájában, mint például a [KWARS](#).

Hogyan működnek?

- A levelek és termések felszínén fizikai védőréteget képeznek, amely részben visszaveri az UV-sugarakat.
- A szilícium beépül a sejtfalakba, ezzel erősítve a növény struktúráját és ellenállását.
- Egyes termékek kristályszerkezete képes megkötni a levegő nedvességtartalmát, így növelve a lombozat turgorát és hidratáltságát.

2. Fehér pigmenttartalmú UV-blokkolók - fényvisszaverés

Ezek a készítmények kaolin vagy kalcium-karbonát alapú porlasztható anyagok, amelyek a lombozatra permetezve fehér bevonatot képeznek.

Előnyeik:

- Hatékonyan csökkentik a felületi hőmérsékletet (akár 3-7 °C-kal),
- A visszavert fény miatt mérséklük az UV-stresszt,
- Javítják a fotoszintetikus hatékonyságot meleg időben.

Fontos: ezek elszínezik a növényeket, ezért szüreti időszakhoz közel alkalmazásuk nem ajánlott.

Ajánlott készítmény: [Kristallkalk](#)

3. Antioxidáns és ozmoprotektáns hatású biostimulánsok - sejtszintű védelem

A növényeket éri a napfény okozta stressz során szabadgyök-képződés és oxidatív stressz is. Ezt ellensúlyozzák az olyan készítmények, amelyek:

- aminosavakat (pl. glicin, prolin),
- ozmoprotektánsokat (betain, trehalóz),
- vagy antioxidánsokat (pl. kelátolt mikroelemek, szelén, cink) tartalmaznak.

Ezek segítenek stabilizálni a növény sejtmembránjait, enzimeit és fotoszintetikus folyamatait, továbbá gyorsítják a regenerációt egy esetleges napégés után.

Ajánlott készítmény: [Trainer](#)

4. Levélkondicionálók és vízmegtartó anyagok

A magas páratartalmat imitáló anyagok (pl. hidrofil polimerek, poliszacharidok) képesek lassítani a levél felületének kiszáradását, így csökkentve a hőstresszt. Ezeket önállóan vagy más biostimulánsokkal együtt lehet kijuttatni.

Mikor és hogyan alkalmazzuk ezeket?

- Megelőző jelleggel, a hóhullámok és erős napsütés előtti napokban érdemes kijuttatni őket.
- Permetezéssel, lehetőleg kora reggel vagy késő délután, hogy elkerüljük a levélperzselést.
- Ismétlés szükséges lehet, különösen, ha eső lemossa a védőréteget vagy extrém hőség tartósan fennáll.

Kiegészítő agronómiai tanácsok

A készítmények használatán túl fontos a jó tápanyag- és vízgazdálkodás, hiszen:

- A megfelelően tápanyagozott növények (különösen kálium, kalcium és szilícium ellátás) ellenállóbbak.
- A precíziós öntözés segít fenntartani a levél turgorát, csökkentve a hősokk hatását.
- A lombkorona megfelelő kialakítása (pl. metszés, lombárnyékolás) mérsékli a közvetlen napsütés hatását.

A napégés elleni védekezés nem egyetlen terméken múlik, hanem egy komplex, összehangolt rendszer eredménye. A fizikai UV-blokkolók, szilikonos védőfilmek, antioxidáns biostimulánsok és

vízmegetartó anyagok egymással kombinálva kínálják a leghatékonyabb megoldást. A cél nem csupán a károsodás megelőzése, hanem a növény vitalitásának és termés hozamának megőrzése a legmelegebb időszakokban is.

P R I M A G

— 1991 —